

Miljö- och jordbruksutskottets betänkande 2020/21: MJU7

Kompletterande bestämmelser med anledning av den nya EU-förordningen om spritdrycker och EU:s tillträde till Genèveakten

Sammanfattning

Utskottet ställer sig bakom regeringens förslag om ändringar i lagen om kontroll av skyddade beteckningar på jordbruksprodukter och livsmedel och lagen om skydd för beteckningar på jordbruksprodukter och livsmedel.

Förslagen innebär att hänvisningarna i lagarna till den nu gällande EU-förordningen om spritdrycker ändras med anledning av en ny EU-förordning. Förslagen innebär också att lagen om kontroll av skyddade beteckningar på jordbruksprodukter och livsmedel även ska komplettera en ny EU-förordning med anledning av EU:s tillträde till Genèveakten.

Lagändringarna föreslås träda i kraft den 25 maj 2021.

Inga motioner har väckts med anledning av propositionen.

Behandlade förslag

Proposition 2020/21:44 Kompletterande bestämmelser med anledning av den nya EU-förordningen om spritdrycker och EU:s tillträde till Genèveakten.

Innehållsförteckning

Utskottets förslag till riksdagsbeslut3

Redogörelse för ärendet4

 Ärendet och dess beredning.....4

 Propositionens huvudsakliga innehåll4

Utskottets överväganden.....5

 Kompletterande bestämmelser med anledning av den nya EU-
 förordningen om spritdrycker och EU:s tillträde till Genèveakten5

Bilaga 1

Förteckning över behandlade förslag8

 Propositionen8

Bilaga 2

Regeringens lagförslag9

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

Kompletterande bestämmelser med anledning av den nya EU-förordningen om spritdrycker och EU:s tillträde till Genèveakten

Riksdagen antar regeringens förslag till

1. lag om ändring i lagen (2009:1424) om kontroll av skyddade beteckningar på jordbruksprodukter och livsmedel,
2. lag om ändring i lagen (2018:1654) om skydd för beteckningar på jordbruksprodukter och livsmedel.

Därmed bifaller riksdagen proposition 2020/21:44 punkterna 1 och 2.

Stockholm den 2 februari 2021

På miljö- och jordbruksutskottets vägnar

Maria Gardfjell

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Maria Gardfjell (MP), Jessica Rosencrantz (M), Hanna Westerén (S), Isak From (S), John Widegren (M), Runar Filper (SD), Magnus Manhammar (S), Kristina Yngwe (C), Elin Segerlind (V), Betty Malmberg (M), Martin Kinnunen (SD), Malin Larsson (S), Magnus Oscarsson (KD), Marlene Burwick (S), Nina Lundström (L), Staffan Eklöf (SD) och Ulrika Heie (C).

Redogörelse för ärendet

Ärendet och dess beredning

I proposition 2020/21:44 Kompletterande bestämmelser med anledning av den nya EU-förordningen om spritdrycker och EU:s tillträde till Genèveakten föreslår regeringen att riksdagen antar de förslag till ändringar i lagen (2009:1424) om kontroll av skyddade beteckningar på jordbruksprodukter och livsmedel samt lagen (2018:1654) om skydd för beteckningar på jordbruksprodukter och livsmedel som lagts fram i propositionen.

Regeringens förslag till riksdagsbeslut återges i bilaga 1. Regeringens lagförslag finns i bilaga 2. Lagförslaget har inte granskats av Lagrådet.

Inga motioner har väckts med anledning av förslaget.

Propositionens huvudsakliga innehåll

I propositionen föreslår regeringen att lagen (2009:1424) om kontroll av skyddade beteckningar på jordbruksprodukter och livsmedel och lagen (2018:1654) om skydd för beteckningar på jordbruksprodukter och livsmedel anpassas med anledning av en ny EU-förordning om spritdrycker. Regeringen föreslår att hänvisningarna i dessa lagar till den nu gällande EU-förordningen om spritdrycker ändras så att lagarna i stället kompletterar den nya EU-förordningen.

Vidare föreslår regeringen att lagen om kontroll av skyddade beteckningar på jordbruksprodukter och livsmedel även ska komplettera en ny EU-förordning med anledning av EU:s tillträde till Genèveakten inom Lissabonöverenskommelsen.

Lagändringarna föreslås träda i kraft den 25 maj 2021.

Utskottets överväganden

Kompletterande bestämmelser med anledning av den nya EU-förordningen om spritdrycker och EU:s tillträde till Genèveakten

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen antar regeringens förslag till ändringar i lagen om kontroll av skyddade beteckningar på jordbruksprodukter och livsmedel och lagen om skydd för beteckningar på jordbruksprodukter och livsmedel.

Bakgrund

Förenta nationernas organ för immaterialrätt (World Intellectual Property Organization, Wipo) antog 2015 Genèveakten inom Lissabonöverenskommelsen för ursprungs-beteckningar och geografiska beteckningar (Genèveakten). EU tillträdde Genèveakten den 26 november 2019 och den trädde i kraft den 26 februari 2020. För att genomföra akten i EU har en förordning antagits, Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2019/1753 av den 23 oktober 2019 om unionens åtgärder efter anslutningen till Genèveakten inom Lissabonöverenskommelsen om ursprungs-beteckningar och geografiska beteckningar.

Den 17 april 2019 antogs Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2019/787 av den 17 april 2019 om definition, beskrivning, presentation och märkning av spritdrycker, användning av namn på spritdrycker i presentationen och märkningen av andra livsmedel, skydd av geografiska beteckningar för spritdrycker, användning av jordbruksalkohol och destillat av jordbruksprodukter i alkoholhaltiga drycker samt om upphävande av förordning (EG) nr 110/2008. Förordningen ersätter förordning (EG) nr 110/2008.

Propositionen

Kompletteringar med anledning av EU:s tillträde till Genèveakten

Regeringen föreslår i propositionen att lagen (2009:1424) om kontroll av skyddade beteckningar på jordbruksprodukter och livsmedel ska komplettera Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2019/1753.

Enligt regeringen utgör EU:s anslutning till Genèveakten ett komplement till sedan tidigare gällande unionsbestämmelser om skyddade beteckningar. För att möjliggöra det förfarande med ansökningar om skydd för beteckningar som regleras i förordning (EU) 2019/1753 behöver enligt regeringen en

behörig myndighet pekas ut. Denna myndighet ska ha i uppgift att ta emot och handlägga ansökningar, samt vidarebefordra dessa till kommissionen. Livsmedelsverket är ansvarig myndighet för handläggningen av ärenden om skyddade beteckningar enligt det nuvarande systemet. Det har enligt regeringen inte framkommit några skäl som talar för att den nuvarande ordningen bör ändras med anledning av den nya EU-förordningen. För att skydd enligt den nya EU-förordningen ska hanteras på samma sätt som ansökningar om skydd enligt övriga förordningar på området, anser regeringen att lagen om kontroll av skyddade beteckningar på jordbruksprodukter och livsmedel även ska komplettera den nya EU-förordningen.

Anpassningar med anledning av EU:s nya förordning om spritdrycker

Regeringen föreslår i propositionen att hänvisningen till förordning (EG) nr 110/2008 i 1 § lagen (2009:1424) om kontroll av skyddade beteckningar på jordbruksprodukter och livsmedel ska ändras så att lagen i stället kompletterar förordning (EU) 2019/787.

Regeringen föreslår även att bestämmelserna i varumärkeslagen om skadestånd och andra sanktioner ska tillämpas vid intrång i den rätt till en beteckning som följer av den nya EU-förordningen i stället för den gamla EU-förordningen. Hänvisningen till förordning (EG) nr 110/2008 i 1 § lagen (2018:1654) om skydd för beteckningar på jordbruksprodukter och livsmedel ska därför enligt regeringens förslag bytas ut till förordning (EU) 2019/787.

Enligt propositionen har den nya EU-förordningen samma syfte och tillämpningsområde som den nu gällande förordningen. Den nya EU-förordningen är liksom den tidigare bindande för medlemsstaterna och direkt tillämplig. Det är dock nödvändigt att komplettera en del av bestämmelserna i förordningen med nationella bestämmelser.

Förordningen innehåller bl.a. krav på medlemsstaterna när det gäller handläggning av ansökningar, kontroll av att reglerna i förordningen följs, samråd med och rapportering till kommissionen samt sanktioner mot intrång i skyddade beteckningar. Eftersom den gamla EU-förordningen upphör att gälla och ersätts av en ny behöver den nationella lagstiftningen anpassas. I och med att den nya EU-förordningen har samma syfte och tillämpningsområde som den nuvarande handlar det enligt regeringen framför allt om att befintliga hänvisningar behöver uppdateras. Hänvisningen till förordning (EG) nr 110/2008 i lagen om kontroll av skyddade beteckningar på jordbruksprodukter och livsmedel behöver därför ändras så att lagen i stället kompletterar förordning (EU) 2019/787. Därmed omfattas den nya EU-förordningen av lagens bestämmelser om bl.a. handläggning av ansökningar samt kontroll av att förordningens bestämmelser följs.

Regeringen anför vidare att lagen om skydd för beteckningar på jordbruksprodukter och livsmedel behöver uppdateras så att bestämmelserna i varumärkeslagen (2010:1877) om skadestånd och andra civilrättsliga

sanktioner görs tillämpliga vid intrång i den rätt till en beteckning som följer av den nya EU-förordningen i stället för den nu gällande förordningen. Hänvisningen i 1 § till förordning (EG) nr 110/2008 ska därför bytas ut mot en hänvisning till förordning (EU) 2019/787.

Ikraftträdande m.m.

Regeringen föreslår att lagändringarna ska träda i kraft den 25 maj 2021.

Lagförslagen i propositionen är enligt regeringen av sådan beskaffenhet att det skulle saknas betydelse att höra Lagrådet. Regeringen har därför inte inhämtat Lagrådets yttrande.

Utskottets ställningstagande

Det har inte väckts någon motion med anledning av propositionen. Utskottet anser att riksdagen av de skäl som anges i propositionen bör anta regeringens lagförslag.

BILAGA 1

Förteckning över behandlade förslag

Propositionen

Proposition 2020/21:44 Kompletterande bestämmelser med anledning av den nya EU-förordningen om spritdrycker och EU:s tillträde till Genèveakten:

1. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (2009:1424) om kontroll av skyddade beteckningar på jordbruksprodukter och livsmedel.
2. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (2018:1654) om skydd för beteckningar på jordbruksprodukter och livsmedel.

BILAGA 2

Regeringens lagförslag

1 Förslag till lag om ändring i lagen (2009:1424) om kontroll av skyddade beteckningar på jordbruksprodukter och livsmedel

Härigenom föreskrivs att 1 och 2 §§ lagen (2009:1424) om kontroll av skyddade beteckningar på jordbruksprodukter och livsmedel ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 §¹

Denna lag kompletterar Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1151/2012 av den 21 november 2012 om kvalitetsordningar för jordbruksprodukter och livsmedel.

Denna lag kompletterar 1. Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1151/2012 av den 21 november 2012 om kvalitetsordningar för jordbruksprodukter och livsmedel, och

2. Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2019/1753 av den 23 oktober 2019 om unionens åtgärder efter anslutningen till Genèveakten inom Lissabonöverenskommelsen om ursprungsbe-teckningar och geografiska beteckningar.

Lydelse enligt prop. 2020/21:43

Föreslagen lydelse

2 §

Lagen kompletterar även följande förordningar, i de delar de innehåller bestämmelser som rör skydd för beteckningar på jordbruksprodukter och livsmedel:

1. Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 110/2008 av den 15 januari 2008 om definition, beskrivning, presentation och märkning av, samt skydd av geografiska beteckningar för, spritdrycker, samt om upphävande av rådets förordning (EEG) nr 1576/89,

1. Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2019/787 av den 17 april 2019 om definition, beskrivning, presentation och märkning av spritdrycker, användning av namn på spritdrycker i presentationen och märkningen av andra livsmedel, skydd av geografiska beteckningar för spritdrycker, användning av jordbruksalkohol

¹ Senaste lydelse 2015:766.

och destillat av jordbruksprodukter i alkoholhaltiga drycker samt om upphävande av förordning (EG) nr 110/2008,

2. Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1308/2013 av den 17 december 2013 om upprättande av en samlad marknadsordning för jordbruksprodukter och om upphävande av rådets förordningar (EEG) nr 922/72, (EEG) nr 234/79, (EG) nr 1037/2001 och (EG) nr 1234/2007,

3. Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1306/2013 av den 17 december 2013 om finansiering, förvaltning och övervakning av den gemensamma jordbrukspolitiken och om upphävande av rådets förordningar (EEG) nr 352/78, (EG) nr 165/94, (EG) nr 2799/98, (EG) nr 814/2000, (EG) nr 1290/2005 och (EG) nr 485/2008,

4. Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 251/2014 av den 26 februari 2014 om definition, beskrivning, presentation och märkning av, samt skydd av geografiska beteckningar för, aromatiserade vinprodukter och om upphävande av rådets förordning (EEG) nr 1601/91, och

5. Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2017/625 av den 15 mars 2017 om offentlig kontroll och annan offentlig verksamhet för att säkerställa tillämpningen av livsmedels- och foderlagstiftningen och av bestämmelser om djurs hälsa och djurskydd, växtskydd och växtskyddsmedel samt om ändring av Europaparlamentets och rådets förordningar (EG) nr 999/2001, (EG) nr 396/2005, (EG) nr 1069/2009, (EG) nr 1107/2009, (EU) nr 1151/2012, (EU) nr 652/2014, (EU) 2016/429 och (EU) 2016/2031, rådets förordningar (EG) nr 1/2005 och (EG) nr 1099/2009 och rådets direktiv 98/58/EG, 1999/74/EG, 2007/43/EG, 2008/119/EG och 2008/120/EG och om upphävande av Europaparlamentets och rådets förordningar (EG) nr 854/2004 och (EG) nr 882/2004, rådets direktiv 89/608/EEG, 89/662/EEG, 90/425/EEG, 91/496/EEG, 96/23/EG, 96/93/EG och 97/78/EG samt rådets beslut 92/438/EEG (förordningen om offentlig kontroll) och delegerade akter och genomförandeakter till denna förordning.

Denna lag träder i kraft den 25 maj 2021.

2 Förslag till lag om ändring i lagen (2018:1654) om skydd för beteckningar på jordbruksprodukter och livsmedel

Härigenom föreskrivs att 1 § lagen (2018:1654) om skydd för beteckningar på jordbruksprodukter och livsmedel ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 §

Bestämmelserna i 8 kap. 3–8 §§, 9 kap. och 10 kap. 9 § varumärkeslagen (2010:1877) ska tillämpas vid intrång i den rätt till en beteckning som följer av

1. Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 110/2008 av den 15 januari 2008 om definition, beskrivning, presentation och märkning av, samt skydd av geografiska beteckningar för, spritdrycker, samt om upphävande av rådets förordning (EEG) nr 1576/89, i den ursprungliga lydelsen,

1. Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2019/787 av den 17 april 2019 om definition, beskrivning, presentation och märkning av spritdrycker, användning av namn på spritdrycker i presentationen och märkningen av andra livsmedel, skydd av geografiska beteckningar för spritdrycker, användning av jordbruksalkohol och destillat av jordbruksprodukter i alkoholhaltiga drycker samt om upphävande av förordning (EG) nr 110/2008, i den ursprungliga lydelsen,

2. Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1151/2012 av den 21 november 2012 om kvalitetsordningar för jordbruksprodukter och livsmedel, i den ursprungliga lydelsen,

3. Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1308/2013 av den 17 december 2013 om upprättande av en samlad marknadsordning för jordbruksprodukter och om upphävande av rådets förordningar (EEG) nr 922/72, (EEG) nr 234/79, (EG) nr 1037/2001 och (EG) nr 1234/2007, i den ursprungliga lydelsen, eller

4. Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 251/2014 av den 26 februari 2014 om definition, beskrivning, presentation och märkning av, samt skydd av geografiska beteckningar för, aromatiserade vinprodukter och om upphävande av rådets förordning (EEG) nr 1601/91, i den ursprungliga lydelsen.

Denna lag träder i kraft den 25 maj 2021.